

Wij zoeken een bijzonder hoogleraar

De Vrije Universiteit Amsterdam en De Nederlandse Associatie (DNA) zoeken een bijzonder hoogleraar Verenigingen (0,2 fte).

Nederlanders zijn nog altijd maatschappelijk betrokken, maar steeds vaker incidenteel en lokaal. Wat betekent dat voor de landelijke verenigingen die collectieve belangen behartigen en diensten leveren waar de hele samenleving van profiteert? De nieuwe hoogleraar onderzoekt onder welke voorwaarden mensen zich voor verenigingen willen inzetten en hoe verenigingen daarop kunnen inspelen; in nauwe samenwerking met bestuurders en verenigingsprofessionals uit de praktijk.

Reageren kan tot en met 5 oktober 2026.

Bijzonder hoogleraar Verenigingen

De Vrije Universiteit Amsterdam (VU) en De Nederlandse Associatie (DNA) zijn op zoek naar een bijzonder hoogleraar Verenigingen (0,2 fte). De hoogleraar ontwikkelt wetenschappelijke kennis over deelname aan verenigingen en de strategische ontwikkeling van verenigingen.

Jouw functie

Achtergrond

De maatschappelijke betrokkenheid van Nederlanders verandert van vorm. Het lidmaatschap van verenigingen en de deelname aan hun activiteiten nemen al vijftientig jaar af, terwijl losse initiatieven, burgercollectieven en incidentele acties juist in opkomst zijn. Nederlanders zijn dus niet minder betrokken, maar willen steeds vaker op een kortstondige manier bijdragen aan iets met een zichtbaar, lokaal resultaat.

Die verschuiving raakt verenigingen in de kern. Zij nemen een unieke positie in tussen overheid en markt: ze stimuleren sector- en beroepsontwikkeling, behartigen collectieve belangen en leveren diensten waar ook niet-leden van profiteren, op terreinen als wonen, arbeid, zorg, duurzaamheid, cultuur en onderwijs. Burgercollectieven kunnen dat werk niet zomaar overnemen. Tegelijk worden de verwachtingen van burgers en overheden over wat verenigingen kunnen organiseren juist hoger, en wordt het ledenbestand van veel verenigingen steeds minder een afspiegeling van de bevolking.

Hoe verenigingen zich hierop kunnen aanpassen, is een open en urgente vraag; waar op wetenschappelijk terrein nog veel te ontdekken valt. Naar de arbeidsmarkt voor professionals in verenigingen is in Nederland sinds de jaren negentig nauwelijks onderzoek gedaan, en naar de diversiteit binnen verenigingen evenmin.

De aanpak van de leerstoel

In deze leerstoel staan vier vragen centraal:

- Welke opvattingen en verwachtingen hebben Nederlanders over steun, deelname, representativiteit en de maatschappelijke werking van verenigingen?
- Onder welke voorwaarden zetten Nederlanders zich in als actieve leden, werknemers, bestuurders of vrijwilligers?
- Hoe kunnen verenigingen hun aanbod en organisatie laten aansluiten op de voorwaarden waaronder burgers zich willen inzetten?
- Hoe kunnen verenigingen in de toekomst relevant blijven voor hun leden en voor de samenleving, gegeven de maatschappelijke ontwikkelingen?

Als bijzonder hoogleraar Verenigingen draag je bij aan antwoorden op deze vragen door multidisciplinair onderzoek naar de bereidheid van individuele burgers, de strategie van organisaties, en de maatschappelijke betekenis van het werk van verenigingen voor de samenleving.

De leerstoel verbindt inzichten in maatschappelijke ontwikkelingen, naar omstandigheden die inzet voor maatschappelijke doelen aantrekkelijk maakt, en motivaties van werknemers met de praktijk van professionals in verenigingen. Het onderzoek levert door samenwerking met koepelorganisaties en professionals in verenigingen en burgercollectieven en analyse van grote aantallen antwoorden op vragenlijsten kennis op die aansluit bij de praktijk.

Het onderzoek past goed bij de Faculteit Sociale en Geesteswetenschappen van de Vrije Universiteit Amsterdam en in het bijzonder bij de afdeling Sociologie, die veel ervaring heeft met het samenwerken met maatschappelijke partners, en in grootschalig onderzoek met vragenlijsten. De leerstoel sluit aan bij de onderzoeksgroep Filantropische Studies, onder leiding van prof. dr. René Bekkers.

Jouw taken

De leerstoelhouder verricht primair wetenschappelijk onderzoek. Daarnaast vertaalt de leerstoelhouder inzichten uit het onderzoek naar de praktijk, mogelijk in de vorm van webinars, kennisclips, trainingen en opleidingsmodules voor professionals in verenigingen. De leerstoelhouder stimuleert studenten en promovendi verder onderzoek te doen naar (de ontwikkeling van) verenigingen. Het onderzoek van deze leerstoel leent zich uitstekend voor het LLO (Leven Lang Ontwikkelen)/postacademische onderwijs binnen de VU en de verwachting is dat de nieuwe leerstoelhouder zich hiervoor inzet.

De samenwerking met De Nederlandse Associatie biedt zeer sterke valorisatiemogelijkheden zowel op het niveau van onderwijs als onderzoek en versterking van de benutting van ervaringskennis in de praktijk. De leerstoelhouder legt verbindingen met brancheorganisaties die studenten stages aanbieden om onderzoek te doen naar actuele vraagstukken. Bovendien legt de leerstoelhouder contacten met verenigingsprofessionals die als gastspreker kunnen optreden in bachelor en masterprogramma's, en in postacademisch onderwijs.

Jouw profiel

De leerstoelhouder

- heeft affiniteit met het werk van verenigingen in Nederland;
- is gepromoveerd in een onderwerp dat relevant is voor de leerstoel;
- heeft nationale en/of internationale reputatie binnen het professionele veld;
- beschikt over kennis van methoden van grootschalig veldonderzoek;
- beschikt over bewezen ervaring met het uitvoeren van empirisch onderzoek met bestaande gegevens en het opzetten van dataverzameling voor nieuw onderzoek;
- is bekwaam in het bevorderen van de verbinding en interactie tussen onderzoek en externe partners (bij overheid, bedrijfsleven en andere maatschappelijke sectoren);
- beschikt over goede communicatieve vaardigheden en is in staat inzichten uit wetenschappelijk onderzoek te vertalen naar de praktijk;
- heeft aantoonbare ervaring met het begeleiden van promovendi; heeft de cursus begeleiden van promovendi gevolgd of is bereid dat op korte termijn te doen;
- is in bezit van een Basiskwalificatie Onderwijs (BKO) dan wel inschrijving voor een BKO/onderwijsstraining in het eerste jaar, afgestemd op de onderwijstaak;
- werkt op een transparante manier aan onderzoek.

Wat bieden wij

De leerstoel heeft een omvang van gemiddeld één dag per week (0,2 fte). De benoeming tot bijzonder hoogleraar aan de Vrije Universiteit Amsterdam geldt voor een periode van vijf jaar.

Je treedt in dienst bij De Nederlandse Associatie, dat de aanstelling bekostigt. Salariëring vindt plaats conform schaal Hoogleraar 2 van de CAO Nederlandse Universiteiten, op basis van kennis en ervaring. Zoals gebruikelijk bij bijzondere leerstoelen is de benoeming aan de VU zelf onbezoldigd.

Voor het onderzoek is een jaarlijks budget beschikbaar voor materiële kosten (bijvoorbeeld voor dataverzameling, congresbezoek of de inzet van een student-assistent bij het verwerken van data).

Je krijgt gastvrijheid aan de Vrije Universiteit Amsterdam. Dat betekent concreet een werkplek op de campus, toegang tot de onderzoeksinfrastructuur en datacollecties van de VU (waaronder Geven in Nederland), en volwaardige deelname aan de onderzoeksgroep Filantropische Studies en het onderzoeksprogramma PARIS.

De leerstoel wordt begeleid door een curatorium, bestaande uit prof. dr. Halleh Ghorashi (hoofd afdeling Sociologie, voorzitter), prof. dr. René Bekkers (Sociologie VU) en Cécile Veldman (directeur DNA). De verdeling van je aanwezigheid over beide organisaties stel je in onderling overleg vast.

Over De Nederlandse Associatie

De Nederlandse Associatie (DNA) is de grootste brancheorganisatie voor verenigingen in Nederland. DNA stimuleert en ondersteunt branche-, beroeps- en vrijwilligersverenigingen, federaties, fondsen en bonden in hun professionalisering door kennisontwikkeling en kennisdeling. DNA staat in direct contact met verenigingen op vrijwel alle maatschappelijke terreinen en daarmee met de bestuurders, verenigingsprofessionals en betrokken leden die daar met passie verenigingen een verbindende rol laten spelen in de samenleving.

Over de VU, Faculteit der Sociale en Geesteswetenschappen en de afdeling Sociologie

De Vrije Universiteit Amsterdam staat voor waardengedreven onderwijs en onderzoek: vrije denkers met kennis van zaken en een open houding. Met een ondernemende aanpak en aandacht voor diversiteit en zingeving werken we over de grenzen van vakgebieden heen aan duurzame oplossingen met maatschappelijke impact. Ruim 6.150 medewerkers en 31.000 studenten werken op één campus in het hart van de Amsterdamse Zuidas.

De leerstoel wordt gevestigd bij de afdeling Sociologie, onderdeel van de Faculteit der Sociale en Geesteswetenschappen. De afdeling telt meer dan 50 fte wetenschappelijk medewerkers en verzorgt het bachelor- en masteronderwijs in de sociologie en de methodologiecursussen binnen de sociale wetenschappen. Het onderzoek is georganiseerd binnen het programma Participatie in de Samenleving (PARIS), dat vijf themagroepen omvat. Deze leerstoel sluit aan bij Filantropische Studies.

Diversiteit

Diversiteit is een speerpunt van de VU. De VU wil toegankelijk en ontvankelijk zijn voor diversiteit in vakgebieden, culturen, ideeën, nationaliteiten, overtuigingen, voorkeuren en levensbeschouwingen. Vanuit vertrouwen, respect en interesse leiden verschillen hier tot nieuwe inzichten en innovatie, tot scherpte en helderheid, tot excellentie en een ruimer begrip.

Wij staan voor een inclusieve gemeenschap en geloven dat diversiteit en internationalisering bijdragen aan de kwaliteit van onderwijs, onderzoek en onze dienstverlening. We zijn dan ook voortdurend op zoek naar mensen die door hun achtergrond en ervaring bijdragen aan de diversiteit van de VU-gemeenschap.

Interesse

Neem voor het structuurrapport van de leerstoel en voor meer informatie contact op met Prof. dr. René. Bekkers, hoogleraar Filantropie, via r.bekkers@vu.nl

Ben jij enthousiast over deze positie en overtuigd dat jouw expertise bijdraagt aan de verdere ontwikkeling van onze universiteit en van verenigend Nederland? Dan nodigen wij je graag uit om uiterlijk 5 oktober 2026 te solliciteren. Denk hierbij aan het uploaden van een motivatiebrief, een

curriculum vitae en een actuele publicatielijst. De sollicitatiegesprekken vinden plaats in de week van 12 tot en met 16 oktober, gelieve hier rekening mee te houden. De gesprekken worden gevoerd met een Benoemingsadvies commissie (BAC).

Het overleggen van een diploma en een referentiecheck maken onderdeel uit van de sollicitatieprocedure.

Sollicitaties ontvangen per e-mail worden niet in behandeling genomen.

Acquisitie naar aanleiding van deze advertentie wordt niet in behandeling genomen.

